

Рецензія

**доктора педагогічних наук, професора Базильчука Олега Вікторовича
про дисертацію Візавер Вікторії Арпадівни «Підготовка майбутніх
учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у
зкладах вищої освіти Угорщини», подану на здобуття наукового
ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01
Освіта, педагогіка**

З метою здійснення експертизи дисертації Візавер Вікторії Арпадівни нами було проаналізовано її зміст й основні наукові праці. Узагальнені результати викладено у наступних положеннях.

Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із відповідними планами галузей науки. Реалії інтенсивних змін соціокультурного простору суспільства ХХІ століття актуалізують проблему здоров'я людини як глобальні, життєво важливі, стратегічні освітні ініціативи у площині здоров'язбереження і, відповідно, визначають нові вимоги до підготовки вчителя, який відповідально ставиться до власного здоров'я та здоров'я оточуючих як до найвищої індивідуальної і суспільної цінності.

У системі сучасної освіти одним із пріоритетних спрямувань державної політики на шляху до європейського майбутнього в єдиному освітньому просторі є модернізація закладів вищої освіти, зумовлена потребою досягнення високої якості освіти, підготовки конкурентноспроможного, високоосвіченого фахівця, здатного раціонально організовувати життєдіяльність, культивувати загальнолюдські цінності щодо збереження та зміцнення здоров'я зростаючого покоління через пошук механізмів і форм оздоровлення, впровадження здоров'язбережувальних технологій.

Заклади вищої освіти Угорщини мають конструктивні напрацювання щодо реалізації концепції «Університет сприяння здоров'ю», спрямованої на забезпечення і сприяння формуванню власного здоров'я студентів, підтримку їхнього здорового способу життя, створення умов для цього через різні форми консультування, спортивно-рекреаційної діяльності, здорового дозвілля та вдосконалення спортивної майстерності; проведення досліджень у галузі здоров'язбереження та пошуків інноваційних підходів; створення координаційної Ради зі сприяння здоров'ю серед студентської молоді.

Поряд із використанням усього кращого із вітчизняної системи освіти, важливого значення набуває осмислення та виявлення прогресивних ідей зарубіжних інноваційних педагогічних технологій, зокрема у площині здоров'язбереження.

Поєднання надбань української педагогічної науки і творчого використання закордонного досвіду є перспективним шляхом успішного оновлення системи підготовки вчителів України та їх готовності до впровадження здоров'язбережувальних технологій.

Тому, дослідження загальних аспектів підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язберезувальних технологій у закладах вищої освіти є актуальним у сьогоденні.

З огляду на це, дисертація Візавер Вікторії Арпадівни «Підготовка майбутніх учителів до використання здоров'язберезувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини» є актуальною, доцільною та своєчасною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження проведено відповідно до тематичного плану науково-дослідницьких робіт Хмельницького національного університету у межах науково-дослідної роботи «Формування особистості як суб'єкта самотворення» (державний реєстраційний номер 0119U103663). Тему дослідження затверджено на засіданні вченої ради Хмельницького національного університету (протокол № 8 від 10.11.2021 року).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Представлені в роботі наукові положення та висновки, викладені авторкою, свідчать про цілісність проведеного дослідження, наукову обґрунтованість і достовірність результатів, а також мають теоретичне і практичне значення для підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язберезувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини.

Дисертантка на високому науковому рівні обґрунтувала вибір теми, визначила мету, завдання, методи дослідження. План роботи логічний і послідовний. Структура дисертації чітка, усі її частини спрямовані на досягнення поставленої мети. Представлений науковий апарат дослідження сприяв розробці алгоритму розв'язання досліджуваної проблеми, на вирішення якої авторкою спрямовано завдання дослідження.

Для досягнення мети та вирішення завдань дослідження використано комплекс **методів:** *теоретичні* (аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури) з метою обґрунтування вихідних положень дослідження; *інтерпретаторсько-аналітичний метод*, на основі якого здійснювалося вивчення українських та зарубіжних джерел із застосуванням синтезу, аналізу, систематизації та узагальнення; *емпіричні* (опитування, спостереження, аналіз нормативних документів, результатів діяльності з метою визначення стану підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язберезувальних технологій у ЗВО України та Угорщини; *метод порівняльно-історичного аналізу*, який дозволив виявити генезу і сутність феномену «здоров'язберезувальна технологія» в системі освіти у вітчизняному та зарубіжному досвіді; *прогностичні* з метою обґрунтування можливостей поширення конструктивних ідей угорського досвіду підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язберезувальних технологій у ЗВО України.

Наукові положення, рекомендації та висновки, які містяться у дисертаційному дослідженні, пояснюються і обґрунтовуються з посиланням

на джерельну базу, що включає законодавчі документи, наукову і методичну літературу.

Джерельну базу дослідження складають:

- законодавчі акти і нормативно-правові документи; документи центральних органів управління освітою Угорщини та України;
- довідкова література ЗВО: навчальні плани, програми; матеріали наукових конференцій з проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи та фізичного виховання в Угорщині; довідково-енциклопедична література Угорщини;
- матеріали угорської періодики з проблеми дослідження та інші документальні матеріали, видані в Угорщині;
- статистичні матеріали міжнародних і вітчизняних статистичних бюро, інформаційні ресурси мережі Інтернет, словники, довідники;
- джерела із бібліотечних фондів: Національної бібліотеки України імені В. Вернадського, Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. Сухомлинського, Національної парламентської бібліотеки України.

Аналіз дослідження свідчить, що дисертантка ретельно опрацювала наукову літературу, чітко сформулювала основні положення та висновки проведеного дослідження, отримала результати, які мають теоретичне і практичне значення, зробивши вагомий внесок у педагогічну науку. Свідченням обґрунтованості наукових положень є репрезентативна теоретична база, яку становлять узагальнені результати вивчення 188 найменувань. Зміст анотацій, поданих українською та англійською мовами відображає зміст дисертації та висвітлює суттєві її аспекти та основні положення. Матеріали дисертації пройшли необхідну апробацію, обговорювалися на наукових конференціях різного рівня (5 тез у матеріалах конференцій).

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації.

Досліджено стан опрацювання проблеми підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі вищої школи в педагогічній теорії та практиці. Проаналізовано генезу і сутність феномену «здоров'язбережувальна технологія» в системі освіти у вітчизняному та зарубіжному досвіді. Визначено структуру та підходи до класифікації здоров'язбережувальних технологій у науковому дискурсі. Схарактеризовано організаційно-методичні основи підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини. Обґрунтовано можливості екстраполяції конструктивних ідей угорського досвіду підготовки майбутніх до використання здоров'язбережувальних технологій у ЗВО України.

До наукового обігу введено маловідомі архівні джерела, пов'язані з дослідженням проблем підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини.

Нові факти, одержані дисертантом. Важливість дисертаційного дослідження полягає в запропонованих рішеннях окресленої проблеми –

підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини.

Безпосередньо вперше:

- виконано цілісний порівняльно-педагогічний аналіз проблеми підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини та України; простежено генезу феномену «здоров'язбережувальна технологія» в системі освіти у площині вітчизняного й зарубіжного досвіду, виявлено ефективні здоров'язбережувальні технології (технології культури здоров'я, медико-гігієнічні, технології безпеки життєдіяльності, здоров'язбережувальні освітні технології), окреслено можливості використання конструктивних ідей угорського досвіду в освітній практиці України;
- уточнено сутність поняття «здоров'язбережувальна технологія» як сукупності принципів, прийомів і методів педагогічної роботи, які, доповнюючи традиційні технології навчання і виховання, наділяють їх ознакою здоров'язбереження, не завдаючи шкоди здоров'ю здобувачів освіти і викладачів, сприяючи оптимальному поєднанню статичних і рухових навантажень, формуванню позитивної мотивації у майбутніх учителів до культивування у них знань з основ здоров'я, створюючи безпечні умови перебування здобувачів освіти у закладі вищої освіти;
- удосконалено навчально-методичне забезпечення підготовки майбутніх учителів в Україні на основі виявлених прогресивних ідей угорського досвіду (ресурсні можливості технологій навчання, напрями реалізації здоров'язбережувальних технологій, проєкт «Створення професійної мережі для розвитку здоров'я»);
- подальшого розвитку набули положення щодо реалізації міждисциплінарного підходу в контексті трансформації конструктивних ідей угорського досвіду підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій в освітню практику України.

Значення для науки і практики одержаних автором результатів.
Практичне значення дослідження полягає у виокремленні конструктивних ідей угорського досвіду, які можна творчо застосовувати в підготовці майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у вітчизняних закладах вищої освіти; розробці на основі дослідницьких матеріалів навчального посібника «Проблема підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини», який буде цікавим усім, хто відкритий до змін у площині формування здорового способу життя, хто усвідомлює свою соціальну відповідальність щодо власного здоров'язбереження і здобувачів освіти через пошук механізмів і форм оздоровлення, упровадження здоров'язбережувальних технологій.

Матеріали дисертації впроваджено в освітній процес Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (довідка № 06/45 від 05.12.2024 р.), Мукачівського державного університету (довідка № 3376 від 05.12.2024 р.), Закарпатського угорського інституту імені

Ференца Ракоці II (довідка № 306/2024 від 05.12.2024 р.), Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти (довідка № 540/02-13 від 09.12.2024 р.). Довідки представлено у Додатках.

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації. Матеріали дисертації можуть бути використані у процесі читання лекцій із теорії та історії педагогіки, порівняльної педагогіки, теорії і методики фізичного виховання, у контексті академічної мобільності між ЗВО України та Угорщини, в тому числі в рамках європейських програм в галузі вищої школи, при розробці методичних рекомендацій та навчальних посібників.

Оцінка структури та змісту дисертації. Текст дисертаційного дослідження зв'язний, цілісний, завершений, чітко структурований. Кожен наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім і доповнює його, що сприяло розкриттю теми дослідження, виконанню поставлених завдань, які є досить конкретні та відповідають поставленій меті дослідження.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (188 найменувань, із них 46 іноземною мовою), 6 додатків. Загальний обсяг дисертації становить 232 сторінки, зокрема 164 сторінок основного тексту. Дисертація містить 10 таблиць та 26 рисунків.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та вирішено наукове завдання щодо підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини.

У *першому розділі* – «Теоретичні засади підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти» на основі аналізу й узагальнення наукових розвідок досліджено стан опрацювання проблеми підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі вищої школи в педагогічній теорії та практиці, проаналізовано генезу і сутність феномену «здоров'язбережувальна технологія» в системі освіти у вітчизняному та зарубіжному досвіді, визначено структуру та підходи до класифікації здоров'язбережувальних технологій у науковому дискурсі.

У процесі дослідження виявлено, що підготовка майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій передбачає цілеспрямований освітній процес закладів вищої освіти, який характеризується включенням майбутніх педагогів у активну здоров'яспрямовану діяльність, з метою зміцнення власного фізичного, психічного, соціального здоров'я, а також самореалізації себе як фахівця зі сформованою культурою здоров'язбереження.

З'ясовано, що пріоритетність формування культури здоров'язбереження у професійній підготовці майбутніх учителів сприятиме модернізації системи фахової підготовки, відповідального ставлення до здоров'я як до найвищої індивідуальної і суспільної цінності, гуманізації

культурно-освітнього простору особистості майбутнього фахівця через оновлення здоров'язбережувальних технологій. Теоретичним підґрунтям готовності майбутніх учителів до втілення ідеї здоров'язбереження у професійній діяльності мають стати модернізовані здоров'язбережувальні технології, гармонійне поєднання навчальних, виховних і розвивальних педагогічних впливів, що конкретизується у навчально-пізнавальній, науково-дослідній і виховній діяльності закладів вищої освіти, що актуалізує необхідність розкриття сутності і генези феномену «здоров'язбережувальна технологія» у вітчизняному та зарубіжному досвіді.

Проведений аналіз наукових джерел засвідчив різноманітність наявних здоров'язбережувальних технологій, представлених у публікаціях вітчизняних і зарубіжних учених. Підґрунтям авторського визначення поняття «здоров'язбережувальні технології» є конструктивна ідея вчених, згідно з якою до освітніх здоров'язбережувальних технологій належать такі, використання яких іде на користь здобувачу освіти саме в освітньому процесі, як «сертифікат безпеки будь-якої освітньої технології для здоров'я» (за А. Міт'яєвою).

Узагальнено, що розмаїття тлумачень поняття «здоров'язбережувальні технології» спричиняє необхідність розгляду структури й підходів до класифікації здоров'язбережувальних технологій у науковому дискурсі. Здійснений аналіз класифікацій технологій у галузі здоров'язбереження дозволяє констатувати відсутність серед них універсальної. У процесі дослідження схарактеризовано структуру й підходи до класифікації здоров'язбережувальних технологій у науковому дискурсі, що передбачає синтез усіх напрямів діяльності майбутнього вчителя щодо фізкультурно-оздоровчої роботи зі здобувачами освіти.

У другому розділі – «Організаційно-методичні основи підготовки майбутніх учителів початкових класів і фізичного виховання до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини» схарактеризовано нормативно-методичне підґрунтя розвитку педагогічної освіти Угорщини у площині здоров'язбереження в історичній ретроспективі, проаналізовано практику впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес підготовки вчителів в Угорщині.

Опрацьовано низку положень, де представлено фундаментальні принципи методології здоров'язбереження та використання здоров'язбережувальних технологій в постіндустріальному суспільстві Угорщини. Виявлено, що в Угорщині розвиток здоров'я громадян визначається за п'ятьма критеріями: індивідуальні навички розвитку здоров'я, вплив суспільних дій на здоров'я людини, здоров'язберігаюче середовище, профілактика охорони здоров'я, здоров'япідтримуюча політика.

За результатами досліджень угорських учених підтверджено необхідність приділяти велику увагу зміцненню здоров'я студентів, упроваджувати ефективні методи для покращення їхньої поведінки щодо власного здоров'я та інтеграції їх в повсякденне життя навчальних закладів.

З'ясовано, що в Угорщині розроблено низку програм, які сприяють забезпеченню та впровадженню здорового способу життя, зміцненню здоров'я. У процесі опрацювання наукових джерел виявлено, що фізичну культуру, здоровий спосіб життя почали впроваджувати в освітній процес Угорщини, починаючи з 17 століття, в м. Шарошпоток, а наука про здоров'я як предмет в навчальних планах Угорщини з'явилася на початку XIX століття.

Узагальнено результати досліджень угорських учених щодо навчальних планів підготовки вчителів, програм з фізичної культури і виховання за період з 1869 – 2017 рр., стану здоров'я в Угорщині (за висновками Варшані та Вітрої, 2017). Систематизовано оздоровчі заходи щодо зміцнення здоров'я громадян в Угорщині: початкова, середня та вища освіта, профілактично-медичні послуги, робота на громадському рівні, вдосконалення організаційного рівня, заходи оздоровчо-суспільного інтересу, заходи, що стосуються здорового довкілля, господарсько-регулююча діяльність.

Актуалізовано необхідність аналізу практики впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес підготовки вчителів в Угорщині. Виявлено, що заклади вищої освіти Угорщини під час підготовки фахівців, особливо педагогічних спеціальностей, в освітньому процесі своїх закладів використовують такі здоров'язбережувальні технології: інноваційні технології навчання; здоров'язберігаючі технології; оздоровчі технології; технології виховання культури здоров'я.

Встановлено, що ЗВО Угорщини розглядають здоров'язбережувальні технології як частину педагогічної освіти, що розробляють цілі, зміст, методи здорового способу життя, сприяють вирішенню питань здоров'язбереження у системі освіти Угорщини; як спосіб організації, моделювання освітнього процесу, як система вказівок, через які можна забезпечити ефективність навчання і, водночас, зберегти здоров'я студентської молоді.

Виявлено, що після вступу Угорщини до Євросоюзу кардинально змінилося ставлення університетів до здоров'язбереження студентської молоді, що засвідчено проєктом вищої освіти, який ініціює зміни в навчальних установах у трьох вимірах: ставлення до здоров'я як до цінності і як нового елемента у підготовці студентів різних спеціальностей (знання, навички, ставлення та відповідальність), необхідні для певної професії не лише загалом, але й у вихованні молодого покоління до ведення здорового способу життя через впровадження здоров'язбережувальних технологій; розроблення навчальних матеріалів, пов'язаних зі здоров'ям та впровадженням здоров'язберігаючих технологій, які можуть бути інтегровані в існуючі навчальні програми за вибором напрямків підготовки (спеціальності); на основі міжнародного досвіду розроблення пакету пропозицій щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій. Ці виміри віддзеркалюють вектори впровадження здоров'язберігаючих технологій під час підготовки вчителів у ЗВО Угорщини.

Серед освітніх здоров'язбережувальних технологій ЗВО Угорщини надають перевагу фізкультурно-оздоровчим та спортивно-масовим, при використанні яких значну увагу приділяють залученню до них студентського самоврядування, відповідальних за спортивно-масову роботу в гуртожитках ЗВО, залучення активістів до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи.

Проведений аналіз використання здоров'язбережувальних (оздоровчо-зберігаючих) технологій у ЗВО Угорщини дозволив виокремити чітко виражені їх загальні атрибутивні ознаки: спрямованість на досягнення оздоровчого ефекту, інноваційність, емоційна спрямованість, мобільність, інтегрованість і модифікація, адаптивність до контингенту, простота і доступність, моніторинг, співпраця, результативність.

У *третьому розділі* – «Екстраполяція угорського досвіду підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у ЗВО України» проаналізовано стан підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у ЗВО Угорщини та України та обґрунтовано можливості трансформації конструктивних ідей угорського досвіду підготовки майбутніх учителів початкових класів і фізичного виховання до використання здоров'язбережувальних технологій у ЗВО Угорщини в українську вищу школу.

З'ясовано, що у ЗВО України освітньо-професійна програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти націлює на формування здатності щодо використання рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту здоров'язбережувальної та фізкультурної освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення цих освітніх галузей. Освітньо-професійні програми «Середня освіта» (Фізична культура) та «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спрямовані на формування здатності підтримувати загальний рівень фізичної активності і здоров'я, зміцнювати здоров'я учнів шляхом використання нових форм рухової активності, дотримання санітарно-гігієнічних норм та правил, раціонального харчування, інших чинників здорового способу життя, організовувати оздоровчо-рекреаційну рухову активність різних груп населення, зміцнювати здоров'я людей різного віку і статі шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя, застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.

Встановлено, що університети Угорщини створили свою оздоровчозберігаючу концепцію для вирішення оздоровчо-спортивних завдань, які допомагають студентам розвивати здоровий спосіб життя, брати участь у спортивних заходах, вивчати основи здоров'я, що реалізуються навчальними закладами, керівниками фізичної культури, асоціаціями, органами студентського самоуправління та спортивними офісами у трьох

напрямах: освітні завдання (навчальні заняття з фізичного виховання), рекреаційні види спорту, забезпечення можливості змагальних видів спорту для студентів, які є спортсменами вищого рівня.

На прикладі передових закладів вищої освіти Угорщини (Дебреценський університет, Університет імені Лоранда Етвеша (м. Будапешт)) розглянуто можливості фізичного виховання та впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчальний процес підготовки майбутніх учителів, зокрема початкових класів і фізичного виховання.

Виявлено, що ЗВО Угорщини для покращення фізкультурно-оздоровчої роботи та впровадження здоров'язбережувальних технологій в студентське середовище тісно співпрацюють зі спортивними клубами. На основі анкетного опитування студентів проаналізовано можливості Будапештського інститутського атлетичного клубу (BEAC) щодо головної мети, видів діяльності, спортивних звичок і потреб студентів, найпопулярніших видів спорту.

Проаналізовано навчальні програми підготовки майбутнього вчителя початкових класів Університету імені Лоранда Етвеша (м. Будапешт), навчальні плани з фізичного виховання факультету початкової освіти Копошварського університету (бакалавр, денна форма) на предмет підготовленості здобувачів вищої освіти до впровадження здоров'язбережувальних (оздоровчозберігаючих) технологій у майбутній професійній діяльності й визначено компетентності, якими мають володіти вчителі початкових класів у площині здоров'язбереження.

Констатовано чотири напрямки реалізації здоров'язбережувальних технологій під час підготовки майбутніх учителів у ЗВО Угорщини: освітній, інформаційний, консультативно-оздоровчий, координаційний.

Для з'ясування поінформованості щодо визначення здоров'я, здорового способу життя, впливу фізкультурно-оздоровчих заходів на здоров'язбереження студентської молоді закладів вищої освіти Угорщини та України проведено анкетування, в якому взяли участь 134 здобувачі вищої освіти (майбутніх учителів зі спеціальності 013 Початкова освіта та 014 Фізичне виховання), серед яких 101 студент ЗВО України та 33 Угорщини.

Проведений аналіз стану підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у ЗВО України та Угорщини дозволив виокремити спільні проблеми, відмінності, позитивні тенденції у ракурсі порушеної проблеми й актуалізував необхідність трансформації позитивного досвіду підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у ЗВО Угорщини в Україну. Виокремлено конструктивні ідеї угорського досвіду підготовки майбутніх учителів початкових класів і фізичного виховання до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти в Україні. Проілюстровано трансформації позитивного досвіду підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у ЗВО Угорщини в українську вищу школу на прикладі Закарпатського

угорського інституту імені Ференца Ракоці II у рамках програми з міжнародної академічної мобільності студентів і викладачів ERASMUS+.

Загальні висновки структуровані, повністю відповідають сформульованим завданням та змісту самої роботи та впливають з її основних положень, чим доводиться, що мета роботи досягнута і всі поставлені завдання виконано.

Отже, після проведення детального аналізу можемо констатувати, що дисертаційна робота Візавер Вікторії Арпадівни за своїм змістом, стилем викладу і розкриттям основних положень, висновками та результатами опрацювання здобутих даних є завершеним самостійним дисертаційним дослідженням.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Візавер Вікторії Арпадівни, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження та побажання:

1. На нашу думку, більше уваги треба було б приділити аналізу навчальних планів, програм базових навчальних предметів у руслі підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини.

2. Аналізуючи стан дослідження проблеми підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини дисертантка демонструє належну обізнаність з виконаними дослідженнями, публікаціями різних авторів щодо визначення сутності ключових понять дослідження, але не дуже переконливо виглядають її власні коментарі та позиція щодо дискусії вчених стосовно цих понять.

3. У роботі показано чотири напрями реалізації здоров'язбережувальних технологій під час підготовки майбутніх учителів у ЗВО Угорщини: освітній, інформаційний, консультативно-оздоровчий, координаційний. Варто було б більш детально розкрити консультативно-оздоровчий та координаційний напрями.

Висловлені зауваження мають суто рекомендаційний характер, ніяк не знижують її наукової цінності й є приводом для наукової дискусії. У цілому рецензована робота вирізняється оригінальністю, глибиною теоретичного аналізу і новизною методичних пропозицій.

Констатуємо і той факт, що загальний об'єм основного тексту дисертації відповідає вимогам до написання наукових досліджень, які подаються на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта, педагогіка.

Повнота висвітлення результатів в опублікованих працях. Основні положення та результати дослідження представлено в 15 публікаціях: 1 навчальний посібник, 9 статей у фахових виданнях України у галузі педагогіки (усі видання входять до міжнародних наукометричних баз даних), 5 тез доповідей конференцій, круглих столів.

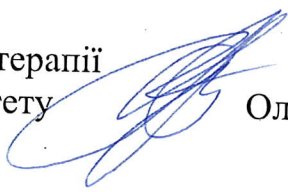
Зміст, обсяг та кількість друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття

наукового ступеня доктора філософії і надають авторці право публічного захисту дисертаційного дослідження.

Висновок. На основі вивчення поданої роботи можна дійти висновку, що враховуючи актуальність теми, наукову новизну отриманих результатів та їхнє практичне значення зазначаємо, що дисертаційна робота «Підготовка майбутніх учителів до використання здоров'язберезувальних технологій у закладах вищої освіти Угорщини» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагоме теоретичне й прикладне значення для розвитку педагогічної науки, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – Візавер Вікторія Арпадівна – заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта, педагогіка.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор
завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Хмельницького національного університету

 Олег БАЗИЛЬЧУК

Підпис доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри фізичної терапії, ерготерапії Хмельницького національного університету
Олега БАЗИЛЬЧУКА засвідчую:

доктор технічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
Хмельницького національного університету

 Олег СИНЮК